

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/116/2023
Identifikačné číslo spisu: 4319200725
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4319200725.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa a.s., IČO: 31 335 004, Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, proti žalovaným: 1/ D. E.Á., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX Y. G. XX, 2/ S. E., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX Y. G. XX, o zaplatenie 40.939,49 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 16Csp/24/2019 - 250 zo dňa 22. apríla 2022, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 7CoCsp/2/2023 - 354 z 11. mája 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaných o d m i e t a.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná na základe čoho rozsudkom č. k. 16Csp/24/2019-250 z 22. apríla 2022 rozhodol tak, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 34.526,69 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 33.514,21 eur od 1.3.2018 do zaplatenia, a to všetko formou splátok vo výške 178 eur mesačne, splatných k 25. dňu v kalendárnom mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom rozhodnutie súdu nadobudne právoplatnosť, až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok náhradu trov konania voči žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade v rozsahu 68,68 % (výrok III.).

2. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom smere, že majetkové pomery žalovaných s ohľadom na opodstatnenosť úhrady dlžnej sumy v splátkach sú dostatočné na uhrádzanie dlžnej sumy v splátkach vo výške 178 eur mesačne, pretože spoločný príjem žalovaných je postačujúci. K odvolacej námietke žalovaných, ktorou namietali úhradu trov konania žalobcovi, odvolací súd konštatoval, že v danom prípade neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by žalovaní nemali byť

zaviazaní na úhradu trov konania.

3. Okresnému súdu v Leviciach bolo dňa 22.06.2023 doručené podanie žalovaných a následne bolo rovnaké podanie postúpené Okresnému súdu Levice z Krajského súdu v Nitre dňa 29.06.2023. Prvoinštančný súd toto podanie posúdil podľa jeho obsahu a zistil, že podanie žalovaných zo dňa 20.06.2023 by mohlo byť dovolaním proti rozsudku odvolacieho súdu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Podľa § 427 ods. 1 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

6. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

7. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. V zmysle § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona, zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m.m. napr. IV. ÚS 35/02, a II. ÚS 323/2010, III. ÚS 550/2012). Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky o prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a splňalo zákonom vyžadované náležitosti, vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

9. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné,
- d) nemá náležitosti podľa § 428,
- e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo
- f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

10. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a

dovolať nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštalácie vyzve dovolateľa na odstránenie väd a poučí ho o následkoch neodstránenia väd dovolania.

11. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedínú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštalácie môže prihliadať na existenciu väd dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštalácie sa týka výlučne väd dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom (R 39/2019, IV. ÚS 489/2018).

12. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, schváleného občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (R 39/2020).

13. Dovolací súd uvádza, že obdobný právny názor na vec zaujal dovolací súd tiež v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/10/2018, 4Cdo/160/2017 a 9Cdo/218/2020. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti, prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstránil tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo.

14. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu na základe podania, ktoré by mohlo byť dovolaním, doručeného prvoinštančným súdom dňa 22.06.2023 vyplýva, že dovolatelia sami spísali dovolanie, ktoré neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, nemajú právnické vzdelanie a nejde o žiadny z prípadov, na ktorý sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP. Okresný súd v Leviciach uznesením č. k. 16Csp/24/2019-395 zo dňa 02.08.2023 žalovaných vyzval, aby doplnili svoje podanie v lehote 15 dní tak, že bude zrejmé, že ide o dovolanie, doplnili dovolacie dôvody, dovolací návrh, doložili dovolanie spísané advokátom a tiež plnomocenstvo udelené advokátovi pre účely dovolacieho konania. Zároveň ich poučil o následkoch nerešpektovania výzvy súdu, a to odmietnutím dovolania v zmysle § 447 CSP. Uznesenie bolo žalovaným doručené 07. augusta 2023. Žalovaní v lehote ustanovenej súdom prvej inštalácie vytýkané vady dovolania neodstránili, pričom ich neodstránili ani v zákonnej lehote na podanie dovolania. Žalovaní na výzvu reagovali podaním doručeným Okresnému súdu Levice dňa 10.08.2023 tak, že podaním doručeným Okresnému súdu Levice dňa 22.06.2023 nepodávali dovolanie, ale sťažnosť a vyjadrenie k rozsudku odvolacieho súdu. Nakoľko z obsahu podania doručeného prvoinštančným súdom dňa 22.06.2023 ako aj z obsahu podania doručeného prvoinštančným súdom dňa 02.08.2023 je zrejmé, že žalovaní ním sledujú zmenu rozsudku odvolacieho súdu v časti výšky splátok, a vzhľadom k tomu, že proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustná sťažnosť, ale je proti nemu prípustné dovolanie, dovolací súd podanie zo dňa 22.06.2023 z procesnej opatrnosti posúdil ako dovolanie.

15. Dovoláním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 7CoCsp/2/2023 - 354 z 11. mája 2023, obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v odvolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP).

16. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP ani z ustanovenia § 428 CSP, a preto nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať. Z týchto dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalovaných podľa § 447 písm. d) CSP v spojení s § 447 písm. e) CSP,

v zmysle ktorých dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP a ak nemá náležitosti podľa § 428 CSP.

17. O náhrade trov dovolacieho konania, dovolací súd rozhodol pri aplikácii ustanovenia § 451 ods. 3 veta druhá CSP.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.